

A szegedi kendergyárban

is dolgoztam én harminc-egynéhány évvel ezelőtt, három műszakban; anyagot mozgattam, mint egy ógörög hérosz. Akkortájt történt mindez, amikor – zöldfülű, sérülékeny, eléggé excentrikus és rettentően szűz fiúka – kilöködtem a középiskola gyűlöletes karanténjából, és még meglehetősen gyámoltalanul szédelegtem a szocialistának blöffölt társadalom nyirkos sikátoraiban. Autóbuszon jártam be Szegedre a negyven kilométerre eső Kiskunmajsáról. A kendergyár, ahol az Úr kegyelméből az én közreműködéssel változtattak helyet bizonyos anyagok, fül- és léleksiketítően zajos volt, a bérek meg – pláne mai szemmel visszanezve – liliputian alacsonyak. (Ha jól emlékszem, 4 forint 50 filléres órabérrel vetek föl.)

Senki nem törődött azzal, hogy a magamfajta anyagmozgatóknak – jöhettünk akár a Gangesz partjairól, remegő harangvirág-lelkülettel, akár a Csillag börtönből, huszonöt szigorított esztendő letöltése után, végső keserűségbe dermedt fegyenc-szívvvel – legalább minimális áttekintésük legyen a gyárról „mint olyanról”, a termelészerkezetről, a gazdasági és szociális gondokról, igaz, az ilyen kérdések legfőljebb 0,2%-unkat ha érdekelték. Munkaruhát vételeztünk (e munkaruhán az egészen tróger alakok, amilyené – legalábbis ebből a szempontból – magam is rakétasebességgel lezüllöttem, másnap-harmadnap túladtak a szegedi bizományiban), majd a tessék-lássék baleseti oktatás után belöktek minket a szocialista könnyűipar mélyvizébe, amiről rögtön kiderült, hogy bokáig sem ér, viszont végtelenül mocskos, bűzös és iszapos.

A bazi nagy bálák és faládák mozgatása nem volt gyerekjáték, mindenért kárpótolt azonban, hogy több száz fonólány és -asszony közt téblábolhattam. A kendergyár valóságos „röptető” volt, tele paradicsomi madárkákkkal. Kedvemre legeltethettem rajtuk a szemem, ahogy illegtek-billegetek a fonómasináik előtt.

Mióta csak elkezdtem kamaszodni, angazsált rajongója, kifinomult szakértője voltam a női fenekeknek (főleg teoretice). Ami pedig a női melleket illeti, fétisként imádtam őket, a legkülönbözőbb méretekben és formákban, a meggy mag méretű, meghatóan jelképes cicikezdeményeket éppúgy, mint az agresszívan, szinte hadüzenetként előtüremkedő rakétadidiket vagy a markotányosnői tejsárdákat, és mind-mind az almamelleket, a körtececseket, a dinnyedudákat, a fejpárna-emplőket, szoptató anyák tehénke-tőgyeit, sőt a helyüket nem leelő, tanácstalanul ideoda fittyenő lepénykebleket is („lepényevés”). A mammológia (magyarul: emlőisme) ingyencei számára az emlők köze ugyanolyan fontos, ha nem fontosabb, mint a voltaképpeni domborulatok, a mellek bimbói, no meg a bimbók holdudvara (ami az egyik legizgalmasabb alterülete e galaktikus rangú tudományágnak). A keblek futóárka csupán látszólag senkiföldje – valójában a női testen ez az egyik legnagyobb feszültségű erőter. Bár telítve van erotikus áramokkal, gyöngéd elidőzésre, szerelmes szendergésre felettebb alkalmas, sőt arra is, hogy tartósan beleássuk magunkat. Van nő, akinek éppen ez a vájat a legizgalmasabb része: a férfigerjedelmek célja és kanalizálója... Okos leány s asszony kap is az alkalmon: a melleire dörzsöli, szinte beléjük dolgozza a proteinben dús spermát, és hagyja megszáradni – ettől lesz a keble feszes, üde és kívánatos bis hundred-und-zwanzig. (A jó dekoltáznak egyáltalán nem az a vezérelve, hogy minél többet mutatsz meg, annál jobban bukna rád, hanem a diszkrét utalás a pasikat olyannyira bizgató árura. A bűbájláshoz – pláne, ha nincs is mit mutogatnod, mert deszkát árulsz – bőven elég, ha kilátszik a cicijeid közti vájat legtejeje.)

A mammológia szerteágazó tudományában a vizuális észlelés a megismerés legfontosabb eszköze. Gondoljunk az angol birdwatcherekre, akik *l'art pour l'art* tájták a szájukat, s vágy és akarat nélkül, a teremtés legelső pillanatának ártatlanságával oldódnak föl az élővilág mirákulumainak, feminin kecsességének, a formák táncának szemléletében.

Soha nem kontemplálhattam zavartalanabban és büntetlenebbül a sugárzó női testhajlatokat, mint a szegedi kendergyárban. Micsoda pazar bősége tárult elém a fonólányseggek és -mellek változatainak! Ám még ha észrevették is watcholó tekintetem, a csajokat ez vagy nem zavarta, vagy nem volt rá érzékenységük, hogy elküldjenek a halál faszára. Obszervációim közben résen voltam: ha kellett, ugrottam, s hoztam-vittem, amit kértek. Szerettem a gyár illatát: megszámlálhatatlan alkotóeleme közül főként a sejtelmes és bizsergető nőszagokat imádtam kiszűrni precíz munkával.

Egy szó, mint száz: tűzveszélyes hely volt mindenképp. A klotyóba jártunk dohányozni (vagy ha nagyon ránk jött a kangörcs: rejszolni). Eleinte sértette szűzies fületem a férfiak mosdatlanszájúsága, de ahogy a mindennapok nyers cügja kisodorta belőlem az évezredes keresztény cenzúra tiltócéduláit, gyönyörűséggel kaptam rá a kültelki idiómára. Ahhoz is gyorsan hozzászóltam, hogy sört meg tömény piát csempésznek be a gyárba, és munka közben is szittyóznak; csak arra kellett vigyázni, nehogy valamilyen üzemi balesetbe keveredj, mert akkor megszondáztattak, és úgy rád verték a balhét, hogy attól koldultál. (Amúgy meg a művezetőkönkből is dőlt a tömény pálinkaszag, de csörikám nem is tudta volna palástolni, mert a fonógépek masszív dübörgésében ő is, akárcsak mindenki más, kénytelen volt állandóan üvöltöni, mint a vadállat.)

Akkor én még nemigen piáltam (alig múltam tizenhét), és ha kínálták, inkább csak udvariasságból fogadtam el. Dohányozni viszont dohányoztam, de a klotyóra nemcsak azért jártam ki, hogy rágyújtsak, hanem azért is,

hogy suttymban elolvassak néhány lapot a mindig magamnál hordott *Olcsó Könyvtár*-i kötetekből; ezeket faltam az özönvíz előtti, farmotoros Ikarusz buszokon való zötykölődés közben, ha nem volt kivel beszélgetni, vagy épp menekülni akartam a beszélgetékényszer elől. (Emlékszem, a gyári klotyón fejeztem be Tolsztoj *Kreutzer szonátájának* olvasását. Azóta a Beethoven-muzsikát is ha hallom, mindig földézi bennem a hevenyészve legyalult, hosszú és alacsony fapadot, amin üldögelni szoktunk, és fölszaglik a mellékhelyiség csípős kátrány-, húgy-, szesz- és bagóbúze.) Ezek a lestrapált melósbuszok minden nagyobb fánál megálltak, úgyhogy a negyven kilométeres utat majdnem két óra alatt tették meg.

A kendergyári klozet nemcsak biológiai szükségletek kielégítésére szolgált, hanem az volt a társas élet színtere is, olyanformán, mint az angol klubok vagy hajdanában a magyar úri kaszinók. A férfinép itt könnyített lelki terhein: kibeszélték magukból a családi gondokat, szidták az anyósukat, a szomszédot, a bérszámfejtést, a szakszervezeti bizalmat vagy az üzemi párttitkárt. Minden részletre kiterjedő beszámolókat lehetett hallani az elmúlt hétvége cudar betörülközéseiről, és persze nőkről, jó illatú tündérekről, bársonyos testű, mézes puncijú szeretőkről, megközelíthetetlen szüzeckékről, redves cafkákról, fenomenális dugásokról, feleségek elkurvulásáról. A fojtogató bűdösségben magvas eszmecekerék is ki-kibontakoztak: amikor például két segédmunkás – egy filmrendezőnek készülődő, de aztán Hunnia nagy szesztengerében zátonyra futó tróger társam meg jómagam – parázs filmesztétikai vitába keveredett Tarkovszkij kapcsán (a többiek villámgyorsan elspricceltek mellőlünk).

Gyerekkori titkos szerelmem, Krisztina is abban a nagy, loboncos alföldi faluban élt, ahonnet bejártam Szegedre. Hatodikos, porba fingó kiskamaszként zúgtam bele halálosan – Krisztina akkor hetedikes volt – egy iskolai ünnepélyen, ahol ő is szerepelt: egy káprázatos balettszámot adott elő. A közönség tombolt, a felnőttek majd szétnyalták, olyan szexis volt. Éveken át csak távolról imádtam; nem mertem közeledni hozzá, már csak a kasztkülönbség miatt sem – mivelhogy ő egy osztállyal följebb járt; különben is visszapattantam a szépségéről, mint egy gumifalról. Jó pár évvel később aztán mégiscsak összekerültünk, és föllángolt a szerelem: pont akkoriban, amikor Szegedre ingáztam kendergyári trógerként.

Igazából Júliának hívták, azért cserélte a nevét Krisztinára, mert elege lett belőle, hogy állandóan lejulcsázzák. Mindig csordultig volt ötlettel, szivárványos jókedvvel, cigányos vadócsággal. Sokadik gyerek volt egy igen szegény prolicsaládban. Igazi szakadt csaj volt, paranoiás, szeretetéhes, nyughatatlan vérű. Soha nem ismertem nála odaadóbb, melegebb szívű és vagányabb társat. (Később átéltünk vele néhány olyan kalandot, amitől viharedzett szociális gondozóknak is égnek állna a hajuk minden szála.)

Együtt voltunk sülve-főve. Rábeszéltem, hogy csapjon fel ő is kendergyári dolgozónak; attól kezdve melózni is együtt jártunk. Krisztinát mindjárt fonógép mellé rakták, de nem abba a gépterembe, ahol én az anyagmozgatás héroszaként és a fehérnép ornitológiai megfigyelőjeként tüsténkedtem. Műszak közben azért persze találtunk rá módot, hogy megérintsük egymást – szóval, simogatással, nézéssel vagy gondolattal, vagy hogy együtt szívjunk el egy-egy Staubot. (Legalábbis szeretném, ha így lett volna. De mert könnyen felfortyanó, kapcáskodó, nagyképű fráter voltam, valószínűleg jó párszor halálra gyötörtem. Nyilván előfordult, hogy napokig szóba se álltunk egymással.) Működött is a dolog remekül, egészen addig, míg engem – hiába tiltakoztam ellene kézzel-lábbal – másik műszakba nem helyeztek át. Nemsokára ki is léptem, így adva végső nyomatékot tiltakozásomnak.

Kétségkívül falanszteri létre kárhoztatott rabszolgák voltunk mindahányan, egy kijátszhatatlan, ördögi szisztéma foglyai, dimenziók és távlatok nélkül. Körülöttünk az egész társadalom napról napra aljasodott, közülünk azonban senki sem volt gonosz, még ha a nők a cicijük árkába és a bugyijukba rejtve, a férfiak meg a testükre csavarva lopkodták is ki a gyárból, amit csak lehetett. A legtramplibb, foghíjas, pampogva beszélő fonónémberben is volt valami romolhatatlanul emberi: fénytelen mosolyában, a fülcimpája mélabús törékenységében, a koszlott fejkendője alól kibodorodó huncut hajtincsbén, a tenyere szikes rücskeiben.

És aztán átkerültem a „vándormadár” szociológiai kategóriájába. Egyre újabb munkahelyeken kötöttem ki; zajosságban meg se közelítették a szegedi kendergyárat (az elkövetkező években sokszor belesajdult a szívem, mikor eszembe jutott a „röptető” a rengeteg gyönyörű madárkával). A legnagyobb zaj persze énbennem volt, meg a keszekusza életemben – kínlódások, tudatlanság, személyi karma lármás robajlása. Júlia-Krisztinát, akinek csupa tánc és parázsló vigalom volt a teste-lelke, galádul elárultam, és végleg elmartam magam mellől. De talán nem is történhetett másként –

Ám az már jóval későbbi történet.

Molnár Miklós